

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland



Onderwerp	Gemeenschappelijke Regeling Beschermd wonen
Portefeuillehouder	Titia Cnossen
Registratienummer	BR2200089
Datum raad	24/11/2022

Gevraagde beslissing:

1. Het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen de concept Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Rotterdam (T22.05169) en de bijbehorende artikelsgewijze toelichting (T22.05171) vast te stellen.
2. De zienswijze (U22.04679) op het concept van de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Rotterdam (T22.05169) vast te stellen en deze aan het college van B&W aan te bieden.

0. Samenvatting

Samenwerking in de regio

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor beschermd wonen. In het centrum-gemeentegebied Rotterdam werken zeven gemeenten (Albrandswaard, Barendrecht, Capelle a/d IJssel, Krimpen a/d IJssel, Lansingerland, Ridderkerk en Rotterdam, hierna: regio gemeenten) vanuit een gezamenlijk kader aan de invulling van deze wettelijke verantwoordelijkheid.

Doel van beschermd wonen

Beschermd wonen richt zich op het bevorderen van het herstel en participatie van mensen met een psychische en psychosociale kwetsbaarheid in de eigen omgeving. Met beschermd wonen streven we ernaar dat mensen weer zelfstandig gaan wonen door vergroting van zelfregie, samenredzaamheid en participatie.

Landelijke doordecentralisatie

De landelijk beoogde doordecentralisatie van beschermd wonen moet ertoe leiden dat iedere gemeente meer verantwoordelijkheid neemt in de uitvoering van beschermd wonen. Om dit te bewerkstelligen komt er een landelijk objectief financieel verdeelmodel, waarin de financiële middelen in tien jaarlijkse stappen steeds meer naar de gemeenten gaan in plaats van alleen naar de centrumgemeente.

'Nieuw' beleidsplan 2022-2026

Met onder andere het oog op de doordecentralisatie is een nieuw beleidsplan van kracht gegaan per januari 2022. Op 23 december 2021 heeft uw gemeenteraad het nieuwe gezamenlijke beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2026 (T21.08635) vastgesteld (BR2100100). In dit beleidsplan staat het voornemen een gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) te treffen. De zeven gemeenten hebben intensief samengewerkt bij het opstellen van de voorliggende concept GR. Hierover is overeenstemming bereikt in het bestuurlijk

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland



overleg van juli 2022. In oktober 2022 vond een webinar voor raadsleden plaats over de concept GR. Hier hebben een aantal van uw raadsleden aan deelgenomen.

Samenwerking middels een gemeenschappelijke regeling

De intentie is om met de zeven gemeenten met wie we al samenwerkten de samenwerking voort te zetten en dit juridisch goed te borgen middels een gemeenschappelijke regeling.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Van mandaat naar gemeenschappelijke regeling

De aanleiding van dit voorstel is het initiatief van zeven samenwerkende gemeenten om een gemeenschappelijke regeling te treffen, waarin we de samenwerking juridisch vastleggen en waarin de uitvoering van de Wmo-maatwerkvoorziening beschermd wonen wordt belegd bij gemeente Rotterdam. Op dit moment voert de gemeente Rotterdam, op basis van een mandaat, reeds beschermd wonen uit voor de zeven gemeenten. Gemeente Rotterdam en de overige 42 centrumgemeenten in Nederland krijgen voor deze uitvoering bekostiging van het Rijk.

Doordecentralisatie

De wetgever wil de verantwoordelijkheid van beschermd wonen doordecentraliseren. Vanaf 2020 zijn de voorbereidingen hiervoor gestart. Elke gemeente krijgt de verantwoordelijkheid en de financiële middelen om beschermd wonen te realiseren. De wetgever wil daarbij regionale samenwerking verplichten. De GR zorgt ervoor dat we goede afspraken maken over de uitvoering van beschermd wonen binnen de regio Rotterdam en de bijbehorende financiën. Met het aangaan van de GR Beschermd Wonen Regio Rotterdam willen wij de bestaande regionale samenwerking bestendigen en formaliseren om daarmee te zorgen voor een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van de gemeentelijke taken en om invulling te geven aan de wettelijke verplichting tot regionale samenwerking.

Vorm gemeenschappelijke regeling

Het is nodig om deze samenwerking (publiekrechtelijk en niet-vrijblijvend) vast te leggen omdat beschermd wonen een eigen gemeentelijke taak betreft én omdat vanaf 2024 de financiële verantwoordelijkheid en geldstroom vanuit het rijk verschuift van de centrum-gemeente naar alle individuele gemeenten. Omdat het om afspraken gaat tussen gemeenten en het gaat om de uitvoering van een publieke taak is het logisch om het in een gemeenschappelijke regeling vorm te geven. Daarmee is het 'zwaarder' dan een ondertekend convenant. Een dienstverlenings-overeenkomst past niet goed bij de vormgeving van een intergemeentelijke samenwerking en veronderstelt een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie (in de privaatrechtelijke sfeer) en doet geen recht aan de wijze waarop er ambtelijk en bestuurlijk wordt samengewerkt.

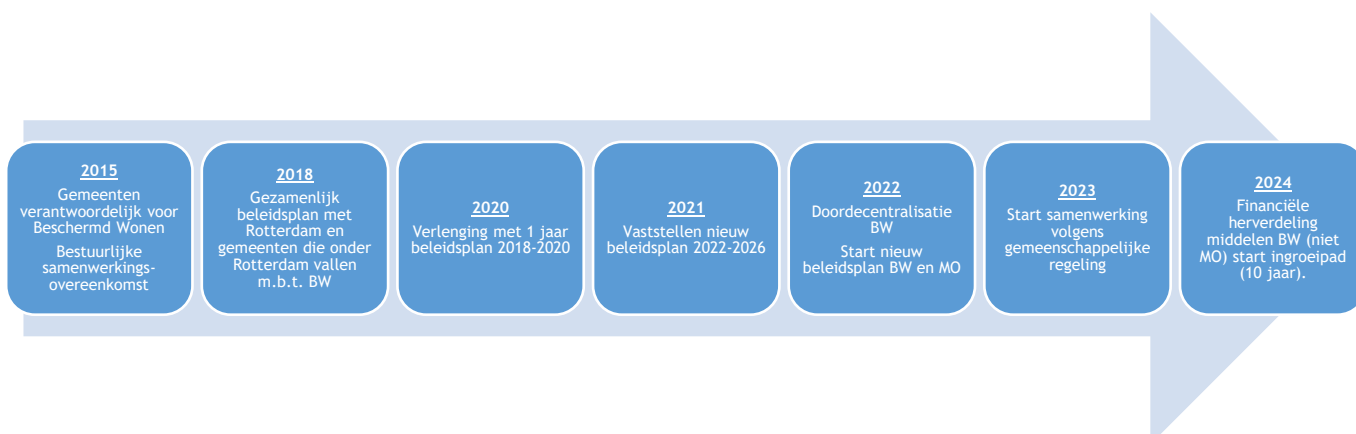
Conform afspraak in het Bestuurlijk overleg is deze GR een zogenaamde centrumregeling. Dit is de lichtste vorm van een GR. Dat betekent dat deze GR geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft,

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland



geen bevoegdheden krijgt, geen personeel in dienst heeft en geen eigen middelen heeft en geen eigenstandige begroting of jaarrekening voert. Het is daarmee een geheel andere GR dan bijvoorbeeld de 'zware' GR jeugdhulp Rijnmond. In de GR maken we procesafspraken over verstrekkingen, uitvoering, het maken van beleid, de noodzakelijke regelgeving in de gemeentelijke verordeningen, contracten, contractmanagement, monitoring en de financiering. Deze GR kan geen zelfstandige besluiten nemen. Wel zal het Bestuurlijk overleg, zijnde de betreffende portefeuillehouders van de regiogemeenten, advies geven aan de deelnemende gemeenten om een collegebesluit te nemen. Er moet dus altijd een collegebesluit, en soms daarna een raadsbesluit, genomen worden om iets vast te leggen. Denk hierbij aan het vaststellen van een regionaal budget, een uitvoeringsplan, het beleidsplan of een verordening. Dit geldt niet voor de taken die in de GR worden gemandateerd (zoals het verstrekken van de individuele maatwerkvoorziening beschermd wonen). Doordat ook bij een lichte GR de instemming van de gemeenteraden vereist is, wordt tevens de noodzakelijke democratische legitimiteit gerealiseerd. De GR publiceren we conform de vereisten aan gemeentelijke regelgeving waarmee we voldoen aan vereisten van transparantie en kenbaarheid voor inwoners.



2. Maatschappelijk effect

Impact voor Lansingerland

We bestendigen de samenwerking en zorgen met elkaar voor voldoende en kwalitatief goed aanbod van beschermd wonen. De daadwerkelijke wijze van samenwerking verandert nauwelijks waardoor inwoners weinig zullen merken van het inwerking treden van de GR. Zij blijven wonen in een woning van hun aanbieder en kunnen via de bij hen bekende wegen aankloppen bij de gemeente. Continuïteit voor deze kwetsbare doelgroep is belangrijk. Door de samenwerking te continueren blijven we gebruik maken van de expertise van de gemeente Rotterdam met betrekking tot de uitvoering. Zij hebben te maken met grote volumes waardoor kennis en kunde daar aanwezig is. De taken die horen bij de uitvoering van beschermd wonen zijn intake, onderzoek, indicatiestelling, maar ook de inkoop en contractmanagement. Iedere gemeente is zelf eindverantwoordelijk, maar de middelen van de GR beleggen we de uitvoering bij Rotterdam. Dit is een continuering van de huidige situatie.

3. Argumenten

1.1 We borgen de kwaliteit van het aanbod beschermd wonen

We hebben in Lansingerland te maken met een relatief klein aantal inwoners dat beschermd woont. Samenwerking in de regio en uitvoering beleggen bij de gemeente Rotterdam is daarom een logische conclusie.

De huidige samenwerking verloopt goed waardoor we het wenselijk vinden om met de huidige regiogemeenten in de toekomst samen te werken. Door expertise te bundelen kunnen we in de regio en daarmee voor Lansingerland zorgen dat het aanbod beschermd wonen aansluit bij de behoefte van de inwoners en we kwalitatief goede aanbieders aan ons binden. Het schetsen van duidelijke kaders in een gemeenschappelijke regeling is noodzakelijk voor een goede samenwerking.

1.2 Het Rijk en de VNG verplichten gemeenten tot een samenwerking betreffende Beschermd Wonen

Op 26 juni 2020 stemden gemeenten in VNG-verband in met de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) voor beschermd wonen. De NvO geeft richting aan de samenwerking tussen gemeenten bij het organiseren en inkopen van beschermd wonen. Gemeenten worden hiermee verplicht om samen te werken in een regio. Binnen de huidige regio werkt de samenwerking goed. Het is daarom logisch om in dit verband de samenwerking voort te zetten. Sluit Lansingerland niet bij de regio Rotterdam als samenwerkingsgebied dan zal het moeten kijken naar andere samenwerkende gemeentes. Als zelfstandige gemeente beschermd wonen uitvoeren is niet mogelijk.

2.1 Uw raad heeft het recht een zienswijze in te dienen

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is per 1 juli 2022 gewijzigd. De wijziging geeft gemeenteraden de mogelijkheid om een zienswijze te geven bij het treffen, toetreden, wijzigen en uittreden van een regeling.

4. Kanttekeningen

1.1 Een gemeenschappelijke regeling beperkt ons in flexibiliteit omtrent Beschermd Wonen

Door samen te werken binnen een gemeenschappelijke regeling met 7 gemeenten zijn we minder flexibel in het maken van lokale keuzes. We zullen met 7 gemeenten moeten zorgen voor een gezamenlijke besluitvorming. Echter, afgelopen jaren is gebleken dat de regio gemeentes goed op een lijn zitten en samenwerking belangrijk gevonden wordt. Doordat we te maken hebben met een 'lichte' GR blijven de individuele gemeenten wel beslissingsbevoegd bij keuzes rondom beschermd wonen.

1.2 De gemeenschappelijke regeling hoeft nog niet per 1 januari 2023 in werking te treden

De gemeenschappelijke regeling regelt ook de financiële verdeling als gevolg van de financiële doordecentralisatie en het ingroeipad. Echter, in het bestuurlijk overleg is afgesproken dat de GR BW zo spoedig als mogelijk van kracht wordt. We hebben geen reden te wachten tot het

van kracht worden van de doordecentralisatie op 1 januari 2024. Met het van kracht worden van de GR BW bestendigen en formaliseren we de (voortgang van de) regionale samenwerking.

2.1. Zienswijzen dienen afgestemd te worden met de regio gemeenten

Afhankelijk van de ingediende zienswijzen van de regiogemeenten kan dit mogelijk resulteren in aanpassingen in de GR. Dit kan leiden tot vertraging van het oprichten van de GR. De intentie is om met de regiogemeenten de GR van kracht te laten zijn per januari 2023. Echter, met betrekking tot de financiële doordecentralisatie per 2024 is het geen absolute noodzaak dat de GR opgericht moet zijn per januari 2023. Desalniettemin blijft dit wel het voornemen.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Rijksmiddelen beschermd wonen

Tot en met 2023 ontvangt gemeente Rotterdam de Rijksmiddelen voor beschermd wonen in de regio. Met ingang van 2024 start de decentralisatie van de financiële middelen naar alle gemeenten. Door het uitstel van het wetsvoorstel omtrent de wijziging woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen en het objectieve verdeelmodel is nog niet bekend hoeveel middelen wij als Lansingerland voor 2024 en verder ontvangen voor de uitvoering van Beschermd wonen. Wat we wel weten is dat deze herverdeling een ingroepad van 10 jaar volgt. Voor 2023 zijn er dus geen financiële gevolgen voor onze gemeente. Uit de meerjarenraming van gemeente Rotterdam van augustus 2022 blijkt dat wij de komende jaren uitkomen met de beschikbare middelen. Met ingang van 2030 zou er een tekort kunnen gaan ontstaan dat naar rato wordt verdeeld over de deelnemende gemeenten. De komende jaren werken we aan het voorkomen van een tekort. Dit kan door beschermd thuis in te zetten als nieuwe voorziening, optimale doorstroom in de keten te bevorderen en efficiënt en effectief samen te werken. Naar verwachting geeft de Meicirculaire 2023 meer duidelijkheid over het budget dat gemeenten verkrijgen via de Algemene uitkering. In de kadernota voor het jaar 2024 doen wij u een voorstel met betrekking tot de te ontvangen rijksmiddelen en de overheveling naar gemeente Rotterdam.

6. Juridische aspecten

Centrumregeling

Een centrumregeling is een GR waarbij een bestuursorgaan (college of raad) van een gemeente bevoegdheden mandateert aan een bestuursorgaan - of personen werkzaam bij - een andere gemeente. Deze mogelijkheid wordt geboden in artikel 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regeling (hierna; Wgr). De regeling heeft geen rechtspersoonlijkheid. Er wordt geen openbaar lichaam, gemeenschappelijk orgaan of bedrijfsvoeringsorganisatie ingesteld. Tevens heeft de centrumregeling geen bestuur. De continuïteit van de GR zal moeten worden gewaarborgd middels bestuurlijk en ambtelijk overleg. Daarmee is de centrumregeling de 'lichtste' vorm van een GR.

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland



Collegeregeling

Het verstrekken van beschermd wonen is een wettelijke taak van het college (artikel 1.2.1 aanhef en onderdeel b Wmo 2015). Hierdoor is het college het aangewezen orgaan van de gemeente om een GR op het gebied van beschermd wonen in te stellen. De centrumregeling is in dit geval dus ook een collegeregeling. Instemming van de gemeenteraad is niet nodig. Wel moet voor het treffen van de GR de gemeenteraad toestemming verlenen, aldus artikel 1 lid 4 Wgr. Deze toestemming is ook nodig bij wijziging van de GR of bij het toe- of uittreden uit de GR. De gemeenteraad kan toestemming slechts onthouden wegens strijdigheid met het recht of het algemeen belang.

Zienswijze gemeenteraad

Voordat de gemeenteraad zijn toestemming kan geven, krijgt de raad eerst de gelegenheid om een zienswijze naar voren te brengen. Uw raad mag ook afzien van een zienswijze (zie artikel 1 lid 3 Wgr). Mocht uit de verkregen zienswijze blijken dat uw gemeenteraad meent dat de GR moet worden aangepast, dan zal de portefeuillehouder dit voorleggen aan de portefeuillehouders van de andere gemeenten binnen de GR. Alle zeven gemeenteraden krijgen de gelegenheid een zienswijze naar voren te brengen. Daarna wordt de regeling in alle zeven gemeenten voorgelegd aan de colleges. De regeling kan pas van kracht worden als alle zeven colleges besluiten tot vaststelling van de GR en alle zeven gemeenteraden hun toestemming verlenen. In het bestuurlijk overleg is afgesproken dat de GR BW zo spoedig als mogelijk van kracht wordt. We hebben geen reden te wachten tot het van kracht worden van de door-decentralisatie op 1 januari 2024. Met het van kracht worden van de GR BW bestendigen en formaliseren we de (voortgang van de) regionale samenwerking.

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Webinar

De Adviesraad Sociaal Domein is geïnformeerd over de concept GR middels een regionaal webinar voor alle adviesraden in juli 2022. Advies vragen van de raad is niet nodig omdat het geen nieuw beleid betreft. De ASD heeft uitgebreid advies gegeven bij het vaststellen van het beleidsplan beschermd wonen dat eind vorig jaar is vastgesteld door de gemeenteraad.

9. Verdere procedure

Na uw toestemming

Met uw toestemming richten we de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen op zodat deze in werking kan treden.

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland



Informeren raad

Iedere vier jaar vernieuwen we het beleidsplan Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang. Jaarlijks maken de regiogemeentes de begroting voor het volgende jaar. Deze leggen we ter vaststelling voor aan uw gemeenteraad. Ook stellen we elke vier jaar een evaluatie van deze regeling op.

Bijlagen

1. Concept Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen Regio Rotterdam (T22.05169)
2. Artikelsgewijze toelichting Gemeenschappelijke Regeling (T22.05171)
3. Zienswijze concept Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen Regio Rotterdam (U22.04679)
4. Regionaal beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2023 (T21.08635)
5. Raadsvoorstel regionaal beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang (BR2100100)
 - a. Advies ASD regionaal beleidsplan BW en MO (T21.08634)
 - b. Reactie advies ASD regionaal beleidsplan BW en MO (U21.06539)
 - c. Inspraaknotitie Regionaal beleidsplan BW en MO (T21.08747)
 - d. Regionaal plan van aanpak 2021 doordecentralisatie Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang (U21.01793)
 - e. Verslag en link webinar beschermd wonen (U21.03705)

Onderwerp	Gemeenschappelijke Regeling Beschermd wonen
Portefeuillehouder	Titia Cnossen
Registratienummer	BR2200089
Datum raad	24/11/2022

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

1.1 We borgen de kwaliteit van het aanbod beschermd wonen

1.2 Het Rijk en de VNG verplichten gemeenten tot een samenwerking betreffende Beschermd Wonen

2.1 Uw raad heeft het recht een zienswijze in te dienen

Rekening te houden met

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- Beschermd wonen zoals bedoeld in de algemene bepalingen 1.2.1 onder b van de Wmo 2015;
- Wet gemeenschappelijke regeling.

Besluit(en)

1. Het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen de concept Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen (T22.05169) en de bijbehorende artikels-gewijze toelichting (T22.05171) vast te stellen.
2. De zienswijze (U22.04679) op het concept van de Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Rotterdam (T22.05169) vast te stellen en deze aan het college van B&W aan te bieden.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 24 november 2022,

de griffier,

Eveline Hamelink - van Rens